

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 7999
info@dro.amsterdam.nl
www.dro.amsterdam.nl

Project Management Bureau
T.a.v. Mevrouw Van den Eijkhof
Postbus: 1269
1000 BG Amsterdam

Datum

Ons kenmerk
Behandeld door
Doorkiesnummer
E-mail

Martin Melchers/Auke Brouwer
020 552 7886
a.brouwer@dro.amsterdam.nl

Onderwerp

Inspectie Kop Javaeiland in verband met de Flora- en faunawet

Geachte mevrouw Van den Eijkhof,

Op uw verzoek is de locatie vlak naast de Jan Schaeferbrug op de Kop van het Javaeiland beoordeeld op de aanwezigheid van door Flora- en faunawet beschermde soorten.

Aanleiding

Op de huidige locatie bevindt zich een school. Medio 2013 is er een school in combinatie met een hotel gepland.

Veldverkenning en bevindingen

Het plangebied is bezocht voor de bouw van een tijdelijke school vlakbij de nu beoordeelde locatie. Toen was de conclusie, dat er van enig dierenleven geen spoor te bekennen was. Hetzelfde is te verwachten voor het plangebied vlak naast de brug. Er is geen leefgebied voor zoogdieren of amfibieën. Op kademuren groeien beschermde muurplanten. De kademuren in Amsterdam worden regelmatig geïnventariseerd. Ook op de muren van de Sumatrakadekade zijn diverse groeiplaatsen van beschermde muurplanten. ter hoogte van het plangebied zijn ze nog niet aangetroffen. Het is mogelijk dat de muurplantenpopulatie zich uitbreidt. Als er op de kademuur beschermde planten groeien, moeten bij werkzaamheden de kademuren worden ontzien.

Conclusies en aanbevelingen

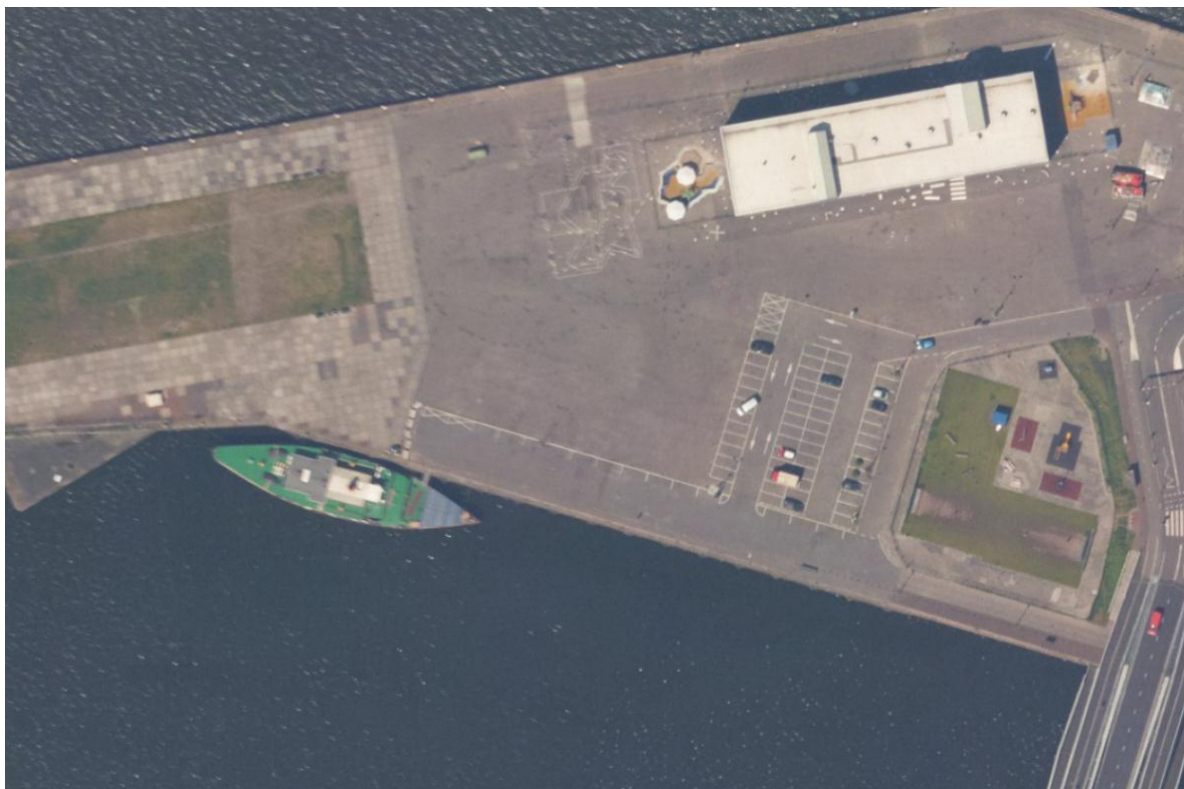
Het betreffende plangebied herbergt geen beschermde planten en dieren. De plannen om hier een school en hotel te bouwen kunnen uitgevoerd worden zonder dat een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig is.

Hoogachtend,
Dienst Ruimtelijke Ordening

Ing. P. Eilander
Teamleider Groen, Ecologie, Stedelijke Recreatie en Water

Natuurwaardenonderzoek

Bestemmingsplan Driehoek Kop Java

Gemeente Amsterdam

Dienst Ruimtelijke Ordening

Beleidsteam Stad

April 2013

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding.....	4
3. Kaders	5
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie.....	6
5. Analyse van de effecten op flora en fauna.....	8
6. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet	9
7. Conclusies en aanbevelingen	10

1. Samenvatting en conclusies

Op de Kop van het Java-eiland wordt de bouw van een hotel mogelijk gemaakt. Het terrein is nu grotendeels in gebruik als verhard parkeerterrein; verder is er een speelveld en langs het talud bij de Jan Schaeferbrug in een bramenbosje. Aan de kade leggen riviercruiseschepen aan.

De natuurwaarden van het terrein zijn gering. Alleen in het bramenstruweel zou een enkele vogel kunnen broeden. De nesten van deze vogels zijn gedurende het broedseizoen door de Flora- en faunawet beschermd.

Op een aantal kademuren in Amsterdam groeien beschermde planten, waaronder een aantal varensoorten. Die zijn hier op de kade niet aangetroffen. Het is echter goed mogelijk dat er zich in de toekomst wel beschermde planten vestigen.

Fig.1 De geasfalteerde parkeerplaats

2. Inleiding

Het project

In een bestemmingsplan in het stadsdeel Amsterdam-Oost wordt op de kop van het Java-eiland de bouw van een hotel mogelijk gemaakt. In deze natuurtoets wordt onderzocht welke consequenties er vanuit de natuurwetgeving kunnen zijn voor het bestemmingsplan.

Werkwijze

Dit natuurwaardenonderzoek behandelt eerst de wettelijke- en beleidskaders. Daarna volgt een beschrijving van het plangebied en de omliggende gebieden, met een inventarisatie van de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens worden de mogelijke effecten van ingrepen op de aanwezige gebieden en soorten beschreven. Tenslotte wordt beoordeeld of er omstandigheden zijn, waarbij maatregelen nodig zijn of een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en onder welke voorwaarden een ontheffing naar alle waarschijnlijkheid verkregen kan worden. Het plangebied is op 15 april 2013 bezocht.

Eerder onderzoek

Gegevens over het voorkomen van soorten worden sinds 1990 bijgehouden in de 'Ecologische Atlas Amsterdam'. De grotere groengebieden worden regelmatig geïnterviewd, ook in de directe omgeving van de Gemeente Amsterdam. De soortgroepen waarvan de gegevens worden bijgehouden zijn: zoogdieren; broedvogels; reptielen; amfibieën; vissen; kreeftachtigen; dagvlinders; sprinkhanen; krekels en libellen. Locaties van roepende rugstreeppadden worden elk jaar in kaart gebracht. In 2004 en 2005 zijn alle kolonies huismussen in de openbare ruimte van Amsterdam geïnterviewd. Vegetaties op kademuren worden tweejaarlijks geïnterviewd. Verder is gebruik gemaakt van de gegevens uit de Nationale Databank Flora- en fauna; hierin worden naast waarnemingen uit eerder gedane onderzoeken en alle waarnemingen uit telmee.nl en waarneming.nl opgeslagen.

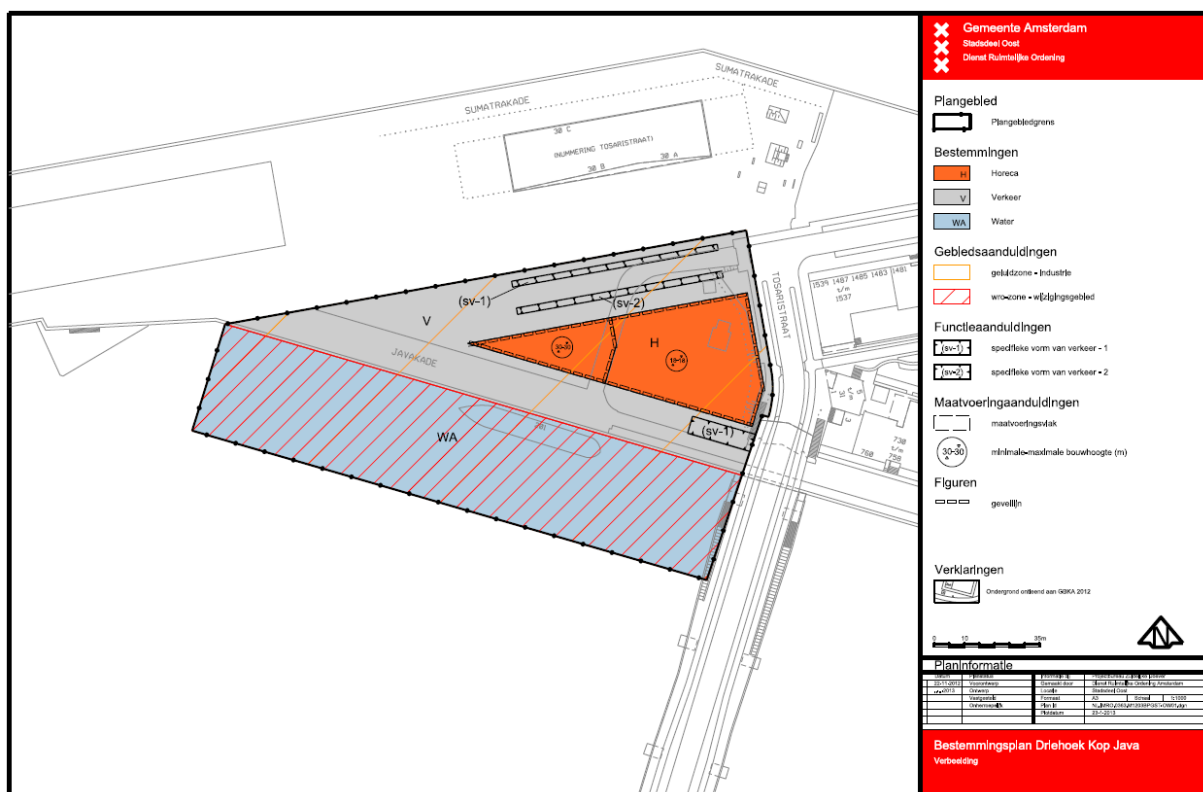

Fig. 2 Plangebied

3. Kaders

Wettelijke kaders	
Natuurbeschermingswet (1998) - Natura-2000 (Gebiedsbescherming)	Onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) zijn gebieden aangewezen die onderdeel uitmaken van de Europese ecologische hoofdstructuur, de Natura 2000 gebieden genaamd. Indien een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt in of in de nabijheid van een Natura 2000 gebied moet worden onderzocht of de ontwikkeling de kwaliteit van het gebied kan verslechteren of verstoren. Indien het bestemmingsplan de kwaliteit van een Natura 2000 gebied kan verslechteren of verstoren dient er een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.
Flora- en faunawet en gedragscode (soortbescherming)	In april 2002 is de Flora- en faunawet (Ffwet) van kracht geworden. Op grond van deze wet zijn vrijwel alle in het wild en van nature in Nederland voorkomende dieren, beschermd. De Ffwet bevat verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. Bij vrijwel alle ingrepen moet met door Flora- en faunawet beschermde soorten rekening worden gehouden. De beschermde soorten zijn met behulp van tabellen onderverdeeld in verschillende niveaus van bescherming. In Amsterdam is er sinds 2009 een gedragscode Flora- en faunawet voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. De gedragscode is van toepassing op alle plannen en projecten die in opdracht van of door de gemeente Amsterdam worden voorbereid en uitgevoerd. Met deze gedragscode is een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten niet nodig. Het baggeren van sloten wordt beschouwd als een ruimtelijke ingreep en niet als bestendig beheer, omdat het niet met een regelmatige frequentie plaatsvindt.
Beleidskaders	
Ecologische Hoofdstructuur (landelijk en provinciaal beleid)	Voor heel Nederland zijn natuurgebieden met verbindingszones vastgelegd. Dit noemen we de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. Na realisatie is de structuur uiteindelijk grensoverschrijdend, zodat diersoorten zich vrij kunnen bewegen en vermengen over Europa. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de EHS dient gecompenseerd te worden volgens in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgelegde regels.
Rode lijstsoorten (landelijk beleid)	Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk in aantal achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen.
Hoofdgroenstructuur (Amsterdams beleid)	In de structuurvisie van Amsterdam 2040 (vastgesteld in 2011) is de hoofdgroenstructuur opgenomen. Voor functiewijzigingen, die buiten de vastgelegde kaders vallen moet advies worden gevraagd aan de Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur. Eventuele wijzigingen kunnen aan de Gemeenteraad worden voorgelegd.
Ecologische structuur (Amsterdams beleid)	Een uitwerking van de "Structuurvisie 2040" is een ecologische visie. Deze is in juli 2012 door de Gemeenteraad vastgesteld. De bijbehorende kaart laat de ecologische structuur zien, zoals die door dieren wordt gebruikt. In de structuur is een aantal knelpunten onderkend. De ambitie is om deze barrières voor dieren weg te nemen. Het uitgangspunt van het beleid is dat plannen niet mogen leiden tot verzwakking van de ecologische structuur die in deze visie staat omschreven, bijvoorbeeld doordat er extra barrières ontstaan. Het beheer van de groenstroken die volgens deze visie in de ecologische structuur van Amsterdam vallen dient zo natuurvriendelijk mogelijk te zijn, gericht op verscheidenheid aan vegetatie en het bieden van voldoende dekking.

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving plangebied

Het plangebied bevindt zich op de kop van het Java-eiland en wordt omgeven door het water van het IJ. Aan de zuidkant is er via de Jan Schaeferbrug een verbinding met de Veemkade. Aan de noordkant is de vaarroute door het IJ.

Het plangebied

Plangebied bestaat grotendeels uit een parkeerterrein. Hiervan is het grootste deel geasfalteerd, gedeeltelijk liggen er stelconplaten. Verder is er een speelveldje voor kinderen met een voetbalveld en een paar speeltoestellen. Aan het einde van de Jan Schaeferbrug ligt een klein stukje talud, dit is begroeid met braam en ruigte. Hierin zou een vogel als winterkoning of heggenmus kunnen broeden. Opvallend is het totaal ontbreken van straatbomen.

Er is een basalten kademuur. Beschermdde muurplanten zijn niet gezien en ook niet eerder waargenomen, maar het is niet onmogelijk dat zich later in het seizoen een beschermdde plantensoort manifesteert.

De kade wordt gebruikt als aanlegplaats voor riviercruiseschepen.

Fig. 3 Bramenstruiken langs een stukje talud bij de Jan Schaeferbrug

Ecologische verbinding

Het Javaeiland is onbereikbaar voor grondgebonden dieren. Sporen van mollen en konijnen zijn er niet.

Inventarisatie: aangetroffen en verwachte soorten

Zoogdieren

In het plangebied geen zoogdiersoorten voor. Alleen de bruine rat zou het eiland zwemmend kunnen bereiken.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is er geen foerageergebied. Boven het water van het IJ worden soms jagende meervleermuizen waargenomen.

Amfibieën, reptielen en vissen

Het plangebied is niet bereikbaar voor amfibieën en reptielen. Het IJ staat in open verbinding met het Noordzeekanaal. Allerlei vissoorten kunnen voorbijzwemmen.

Broedvogels

Mogelijke broedvogel in het gedeelte langs de speelplaats waar de braamstruik groeit zijn winterkoning, merel, heggenmus.

Flora

Beschermde flora wordt niet verwacht; op de kademuren zijn geen beschermde varens gezien. Ook bij onderzoek in het verleden zijn er geen beschermde muurplanten aangetroffen. Er is wel een reële kans dat er in de nabije toekomst de muurvegetatie op de kademuur zich uitbreidt en er zich ook beschermde soorten vestigen.

Rode-lijstsoorten

Er komen geen soorten van de Rode lijst voor.

5. Analyse van de effecten op flora en fauna

Het bestemmingsplan maakt het volgende mogelijk:

- een hotel (maximaal 300 kamers);
- een café/restaurant (minimaal 250 en maximaal 500 m²);
- zaal/congresruimte (maximaal 400 m²).

In de openbare ruimte eromheen mag een terras komen. Ook enkele parkeer- als laad- en losplekken worden toegestaan.

Momenteel zijn er ligplaatsen voor binnenvaartschepen en riviercruisevaart toegestaan. Dit gebruik mag op grond van het overgangsrecht nog worden voortgezet totdat de ontwikkelaar gaat beginnen met de ontwikkeling. De uitvoer van deze ontwikkeling zal zeer waarschijnlijk binnen 3 jaar gaan beginnen en dan moeten de boten weg. Het bestemmingsplan maakt het wel indirect mogelijk om het water te gebruiken als tijdelijke aanmeervoorziening ten behoeve van een op- en afstapvoorziening voor functies in de driehoek, dus hotel/café/restaurant/zaal- & congresruimte. Hierbij is het niet toegestaan om het water te gebruiken voor pleziervaartuigen/andere tijdelijke ligplaatsen of permanente ligplaatsen voor woonboten, binnenvaart, riviercruisevaart en andere vaartuigen.

Door de bouw van een hotel op de Kop van het Java-eiland verdwijnt het parkeerterrein en het speelveld met het aangrenzende stukje bramenstruweel.

Fig. 4 De kademuur met een riviercruiseboot

6. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet

Gebiedsbescherming

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Markermeer en IJmeer is de meest nabijgelegen Natura2000-gebied. Negatieve effecten op dit gebied worden gezien de afstand en de aard van de ontwikkelingen niet verwacht.

Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur), ook is het niet opgenomen in de Ecologische structuur van Amsterdam.

Soortbescherming

Broedvogels

Voor de mogelijk in het braamstruweel broedende vogels geldt, dat de nesten gedurende de broedtijd zijn beschermd, maar daarbuiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen. In de gedragscode van de Gemeente Amsterdam

(http://www.amsterdam.nl/publish/pages/123284/gedragscode_flora_en_fauna_amsterdam_.pdf) staat voor een aantal vogelsoorten een natuurkalender ; hieruit valt af te leiden in welke periode het beste gewerkt kan worden. Dit is voor wat de broedvogels die verwacht kunnen worden betreft van 15 juli tot 15 maart. Deze periode is indicatief en afhankelijk van weersomstandigheden. Vanaf 1 februari moet er goed op vroeg- en vanaf 15 juli tot in september goed op laatbroedende vogels worden gelet.

Zoogdieren: vleermuizen

Een negatief effect op jagende vleermuizen wordt niet verwacht.

Vissen

Een negatief effect op vissen in het IJ wordt niet verwacht.

Flora

Op de kademuren zijn nu geen beschermde muurvarens gezien. Ook in het recente verleden waren er geen waarnemingen. De kademuur is geschikt als groeiplaats voor muurplanten. Het is niet uitgesloten dat er in de toekomst beschermde planten gaan groeien. In dat geval moeten de beschermde planten op de kademuur worden ontzien bij eventuele werkzaamheden.

Fig. 5 Het oostelijke deel van de geasfalteerde parkeerplaats

7. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De natuurwaarden in het gebied zijn zeer gering. Er is nauwelijks groen en het gebied ligt geïsoleerd ten opzichte van andere groengebieden en is daarmee onbereikbaar voor grondgebonden dieren. De natuurwaarden bevinden zich in het water van het IJ. Hier maken vele vissoorten gebruik van, waaronder doortrekkende vissen.

Bij werkzaamheden moet wel rekening gehouden worden met broedvogels in de strook bramenstruweel bij het talud van de Jan Schaeferbrug. De vogels die hier mogelijk broeden zijn gedurende de broedperiode beschermd.

Verder is het mogelijk dat zich in de toekomst beschermde muurplanten op de kademuren vestigen.

Aanbevelingen

In de nieuwbouw zijn er kansen voor holenbroeders. Nestkasten voor deze vogelsoorten kunnen worden ingebouwd.

Fig. 6 Het speelveld